

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tariful la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate. 200

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Calul troian

„Republica Moldovenească”

Arad, 15 Nov.

...bonamente:
...an an . 520 Lei
...an . 260 Lei
...an . 130 Lei

...redea că
...important
...su-ului.
...Federa
...de acți
...dintre
...articipa
...și Colu
...i în Na
...ă capi
...de că
...parcu
...rmină
...le tot
...12) as
...ncte (S
...cu (Sp
...amiti
...lasat
...ristes
...l. 5-le
...6-le
...mitres
...ampli
...onal, a
...it num
...ifesc
...4, 6, 7
...le 1, 2
...cu a lu
...circa 1
...ci (St.
...anului
...nou la
...ui din
...cross
...robabil
...sul alie
...trației
...ontol D
...viitor
...?

...ntrebăm, ce serioșitate va mai
...ea să aibă în viitor pretențiunea
...iei pentru un plebiscit în Basa
...?

...O a doua dovadă ce se dă opiniei
...lice externe prin înființarea Re
...bice Moldovenești, este decisivă
...tru sinceritatea politice statului
...mân. Adversarii țării noastre își
...da seamă de profunda înțelep
...ne politică ce prezidează acțiunile
...re. D și guvernele românești
...au de existența atâtor frați ai no
...peste Nistru, toți la Versailles
...reventicau numai actualul hotar
...definitiv și normal. Statul român,
...liberat în drepturile sale impres
...abile, își dă seamă de realitățile
...și n'a trecut niciodată limita
...gențelor sale existențiale. În epoca
...după război se străduiește din
...puteri să consolideze rezultatele
...și să devie un razem al liniștei
...în pragul răsăritului.

...Dar cum se explică senzationalul
...ment în politica sovietelor, —
...ăz puteam vorbi de așa ceva? Știm
...doleanțele de ordin teritorial în
...Europa, Rusia și le-a formulat în
...drea direcții. A fost și este nemul
...mărită cu pacea dela Riga care a dat
...oloniei părți din Rusia-Albă, lo
...de gloate rusești, omogene ca

limbă, datini și credință. Considera
...țiuni superioare de echilibru conti
...nental, au dictat însă soluția dela
...Riga. A fost și este, apoi, nemulțu
...mită Rusia cu trecerea în cadere
...României a străvechiului pământ ro
...mănesc, care este Basarabia. Aici,
...însă revendicările Rusiei nu pot fi
...sustinite cu nimic, nici măcar în sen
...zuri aparente. S'a recurs la absurdul
...argument al pericolului ce ar amenința
...portul Odessa din partea noastră.
...Cât a fost de insușitabil acest argu
...ment se vedește acum prin însuși
...faptul creării Republicii Moldove
...nești.

Se naște în chip firesc întrebarea:
...a renunțat Moscova la revendicările
...teritoriale? Și dacă nu: ce planuri
...urmărește cu înființarea unei repu
...blice românești în coastele statului
...român?

Nu încape îndoială, că Republica
...Moldovenească așa cum a fost con
...cepută și proclamată vrea să fie un
...fel de cal troian la poarta Basara
...biei, miraj și ispită pentru frații no
...ștri de peste Prut, îndemn perpetuu
...pentru deschiderea porților. Dodoni
...cul dar dauaie ascunde în pânțele
...lui o cohortă de primejdii bolșevice.
...Or, poate sovietele se simt atât de
...convinse de superioritatea regimului
...leninist, încât vor să facă pe șira
...Nistrului dovada unor întocniri de
...mai multă fericire omenească? Re
...publica Moldovenească juxtapusă Ba
...sarabiei, nu ne îndoim că va fi te
...reul unor deosebite îngrijiri din
...partea regimului bolșevic. Din par
...te ne dorim cu toate harurile pământ
...mănești să se reverse asupra ei, pen
...truca conștiința națională a poporu
...lui să se involte ca o zi mai curând
...în stratul unei bunestări fertile.

Pentru că, orice s'ar mai întâmpla
...de aci înainte, un proces victorios a
...fost pornit în lumea românească din
...meleagurile vechii Rusii. Este pro
...cesul redreptării naționale, cu legi

timitatea lui elementară. În acest
...înțeles, Republica Moldovenească ne
...deschide perspective de optimism la
...răsărit, pentru că înființarea ei își
...pierde caracterul amanințător, pre
...făcându-se pe nebanuite într'o hotărâ
...ritoare garanție istorică ce pare a ne
...prevesti părăsirea definitivă a secu
...larelor tradiții de expansiune pan
...rusă spre Constantinopol.

Viitorul apropiat ne rezervă de
...sigur lămurirea deplină a noii pro
...bleme orientale ce s'a ivit atât de
...neasteptată în fața destinului româ
...nesc.

NOTE

„Săptămâna luminată” la Berlin

Arad, 15 Nov.

Uitam vai! așa de ușor pe morții noștri cari
...ar trebui să fie mereu vii în inimile și în aminti
...rea noastră...

Căți dintre cititorii noștri își mai aduc aminte
...de poetul Mihail Săulescu? Căți dintre ardelenii
...noștri i-au citit versurile puternice, grele de
...gând?... Căți au avut în mână cele două volume:
...„Departee” și „Viața”, rămase pe urma poe
...tului de mari făgăduieli, care a fost Săulescu?

Desigur, foarte puțini...

Foarte puțini, cu toate că Mihail Săulescu a
...colaborat la revistele ardelenilor dinaintea războiu
...lui: la „Luceafărul” din Sibiu și la „Conșân
...zeana” din Orăștie.

Între lucrările rămase după Săulescu, aminti
...m și actual „Săptămâna luminată”, apărut
...în Biblioteca Teatrului Național din București și
...jucat cu mare succes pe prima noastră scenă.

Ziarele ne aduc acum știrea că în cursul săp
...tămănei trecute s'a jucat în limba germană la
...„Grosses Theater” din Berlin, acest puter
...nic act „Săptămâna luminată” în înscenarea ma
...relui regisor berlinez Dr. Albert Heine. Piesa a
...fost foarte bine primită de public și de critică.

Traducerea „Săptămănei luminată” se dato
...rește d-lui A. Dumbrăveanu, care a făcut o ale
...gere nimerită cu piesa lui Săulescu.

Ar fi vremea ca v'r-o casa de editură din ca
...pitală să recuperească cele două volume de ver
...suri pe cari ni-le-a dăruit cu sufletul întreg eroiul
...căzut la Predeal între cei dintâi ai războiului
...desrobirii noastre.

O nouă conferință a dezarmării

După ultimele știri sosit din Washington,
...președintele Coolidge a și făcut demersurile
...diplomatice necesare pentru convocarea unei
...noi conferințe a dezarmării.

Consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în con
...siliu sub președinția d-lui Ion I. C. Brătianu,
...președintele consiliului.

S'au examinat proiectele de buget ale
...ministerelor, rămânând ca în viitorul con
...siliu să li se dea redacțiunea definitivă.

S'a luat în discuțiune și s'a hotărât
...apoi depunerea în Parlament a urmă
...toarelor două proiecte menite să asigure
...ordinea:

1. Proiectul prin care se reglementează
...purtarea și vânzarea armelor.
2. Proiectul pentru o nouă sancționare a
...unor infracțiuni, în scop de a garanta or
...dinea publică.

Primul proiect se va prezenta de către
...ministerele de război și justiție și al doilea
...de ministerele de interne și justiție.

Viitorul consiliu a fost fixat pentru Mier
...curi.

Relațiile româno-ungare

Ațasatul comercial al României la Buda
...pesta — ocupându-se de raporturile comer
...ciale și economice dintre România și Un
...garia — a declarat reprezentanților presei
...că este în interesul ambelor State să se ia
...un contact economic cât mai urgent.

D-sa a declarat că va intra în vigoare
...cât de curând convenția comercială.

Modificarea codului de justiție militară

În actuala sesiune a parlamentului se va
...depune un proiect de lege cu privire la mo
...dificarea codului de justiție militară.

Prin noua lege consiliile de disciplină se
...mențin, dar li se modifică compunerea și li
...se măresc atribuțiile.

Se vor crea tribunale militare pe lângă
...divizii în loc de corpuri de armată ca până
...acuma.

Se va înființa o curte superioară de justi
...ție militară.

Apostrofa regală

Arad, 15 Noemvrie

Dela o vreme încoace, la toate comemo
...rările și serbările oficiale — și au fost des
...tul de multe în ultimul timp — în cuvân
...tările M. S. Regelui se repetă, cu o insi
...stență semnificativă, recomandățiunea, po
...runcitoare și majestuoasă prin ilustra perso
...nalitate care o formulează, ca ura și pizza
...să dispară din relațiunile între fiii aceleiași
...patrii.

Amatorii de cugăr și sentimente frum
...oase, exprimate într'o desăvârșită formă
...literară, găsesc iarăși, în aceste cuvântări
...oficiale, un izvor de frumusețe estetică,
...care egalează cele mai frumoase pagini din
...literatura românească. Varietatea stilului și
...a ideilor cari tănesc, cu căldura unei con
...vingeri sigure și a dragostei de țară, nu
...lasă loc nici măcar unei umbre de bănuială
...că repetarea îndemnului de care vorbim ar
...fi pur și simplu o uzantă protocolară banală
...fără vre-un înțeles mai profund.

Niciodată, până la război, nici în vre-un
...messaj de deschidere a parlamentului nici
...în vre-o altă cuvântare a Suveranului țării,
...n'a figurat această doleanță regală a unirei
...între toți supușii săi. O asemenea sugestie

ar fi fost, pe vremea aceea de aur a lupte
...lor politice civilizate, inutilă și fără sens.

Cuvântul regal este întotdeauna concis
...și limpede. Nimeni de prisos, nici o frază
...care să dea loc la interpretări. El exprimă
...convingerea senină a personalității auguste
...care se adresează țării.

Dacă ținem seamă de această sobrietate
...verbală impusă, cu atât mai mult apare ca
...caracteristică persistența din ultimul timp a
...Suveranului de a accentua, în toate cuvân
...tările sale, în punctul lor culminant ideea
...necesității temperării sentimentelor dușmă
...noase.

Cuvântul Regelui vizează o singură țintă,
...fiind că alta nu se vede: partidele și oamenii
...politici. Sărveința cu care Suveranul repetă
...aceste cuvinte denotă mai mult decât pro
...funda sa convingere: este o înfierare, în
...stil protocolar a moravurilor politice, a
...spiritului dușmănos întreținut de unele
...partide și împins până dincolo de marginile
...între cari stau interesele statului și ale
...neamului românesc.

Rusina-se-vor, până în cele din urmă, poli
...ticianii vizați de apostrofa regală?

FOILETON

CRONICA LITERARĂ.

DIN TRÂMBIȚE DE AUR

Poezii de AL. T. STAMATIAD.

Este un volum de versuri, care merită să
...atrage atențiunea or'cărui iubitor de litera
...tură. Stamatiad, cu toate defectele contrac
...tate dela o școală cu care t-lentul său, în
...esență, nu are și nu trebuie să aibă nimic
...comun, este un adevărat poet. Ceeace te
...izbește la el mai întâi și făcând abstractie
...de cele câteva sdrențe verbale luate din
...gama decadentismului impresionist francez,
...este simplitatea, naturalul și preciziunea cla
...sică a limbii — lucru care merită cu deose
...bire să fie relevat în această epocă, când
...chiar cei mai buni se lasă să fie luați de
...schititoare ape ale manierizmului gongoric:

O casă mică albă, cu flori pe la feresire,
...În fața o grădină și olopi înalți în oartă,
...O mamă slabă, blândă și-o fată veșnic tristă...
...Azi vântul îmi șoptește: „copila este moartă...”
... („Melancolie”).

Sunt singur în odaie, o tristă mângăiere
...Aruncă lumânarea prin slaba ei lumină,
...Încet și greu se stinge ca ultima durere
...Și noaptea mă n'nfășoară cu liniștea-i deplină.

Din ce în ce mai clară, mereu tot mai
...[aproape,
...Din viața de altădată, din vraja risipită,
...Răsare amintirea, mă mângăie pe ploape
...Cu mâna ei suavă și-atât de obosită!
... („Reverie”).

Departee zace tristă porțița putrezită,
...Iar gardul stă să cadă, acum e 'mbătrânit,
...O floare, - un spin, o creangă, mai dincolo
...[tufișul
...Abia-i slujesc de cârjă ca unui greu rânit.
... („Grădina”).

Și viața curge într'una, ușor, pe nesimțite.
...Mă simt atât de bine,
...Mă uit pe mine însumi:
...Singurătatea veșnic sporște și se-asterne din
...[ce în ce mai d-asă,
... („Dintr'un roman”).

Era o noapte caldă c'un cer cum e topazul,
...Grădina adormise,
...Iar casa-aproape întreagă zăcea pierdută în
...[lună,
...O singură lumină ardea într'o odaie,
...Pe stradă nici-un sgomot,
...Tăcerea se întinse și stăpânea orașul...
... („Dintr'un roman”).

Din acest punct de vedere este foarte ca
...racteristică poezia „Toamna”) care ar me
...rita să fie citată în întregime:

Și apele dorm... Stelele sunt mute,
...Tăcerea se întinde Visele-s pierdute,
...Și totul cuprinde Nu mai e o floare,
...Sufletul mă doare...

1) Această poezie a fost trecută în al doilea vo
...lum al poetului: „Mărgăritare Negre”, ciclul: „Sim
...fonia Toamnei”.

Această simplitate și precizie firească,
...atăt de evidentă în buciile ce exprimă o
...sentimentalitate calmă, se menține, chiar
...când poetul într'un avânt plin de mișcare,
...vrea să exprime stări sufletesti turburi și
...fantastice: De ex.

Cum crivățul sălbatec aleargă pe câmpie
...Și rupe și sfășie

Tot ce 'ntănește în cale,
...Așa și amintirea
...Aleargă pe trecutul acoperit de manta
...Solemnă 'mpărătească, țesută de uitare.
...O rupe, o sfășie,
...Fășiile atârna ca aripe rânite, ca pânze fu
...[nerare,
...Dar amintirea-aleargă mereu, fără încetare,
...Și pânzele în aer le flutură cu jale.
... („Simfonie tristă”).

Sau:
...Gonit de puteri nevăzute
...Trec strade și ape și poduri
...și fuga răsună 'n ecouri
...Stridente, prelungi, de aramă, —
...și goana se face mai mare
...Și goana se face nebună,
...și în urmă aleargă fantastic
...Castele și temple și arbori,
...aleargă întreaga cetate.
... („Visuri bolnave”).

Ș'n adevăr e surprinzător ca un poet cu
...o limbă atât de limpede, atât de adecvată
...simțirii, atât de firească și precisă (că une
...ori dă în adevărate prozaisme) și-a putut
...vreodată închipui, că dacă va întrebuința
...câteva vorbe ciudate („tomnale”, „orhestra
...te”, „sfoliază”, etc), este legat în mod esen
...țial de curentul dela „Viața Nouă”, unde
...și-a publicat o bună parte din poeziile sale.
...Această credință falsă l-a făcut să și închi

pue iarăși că făcând versurile albe și tăindu
...le neregulat (cum i se întâmplă în multe
...bucăți), el scrie, ca și decadentii impresioni
...ști-simboliști, în faimosul vers liber, care de
...altminteri azi e părăsit chiar de cei ce
...jurau într'insul ca într'o formă nouă. Stama
...tiad nu și-a dat, — și se pare că nici acum
...nu și dă — seama că temperamentalul lui,
...sincer, puternic, nervos, și impulsiv prin
...esență, contrastează absolut cu felul deca
...dentilor care lipsiți de vigoarea și adâncimea
...simțirii caută să și dea aparență, că o au,
...prin distilarea sau exagerarea impresiilor,
...prin ingeniozitățile simbolice mai mult sau
...mai puțin subtile și abstracte, și mai cu
...seamă prin torturarea și alambicarea limbii.

Ceeace ne izbește în al doilea rând la
...Stamatiad este profunzimea lui sinceritate. El
...crede în tot ce spune — crede până la
...ridicul uneori — dar nu se prefacă nicodă
...dată. Poezia când răsare, răsare întreagă
...din sufletul lui, în adevăr inspirată și se
...întrepează, fără gând de prelucrare mește
...șugită, deadreptul într'o formă armonică,
...proprie, într'un ritm de-o certitudine desă
...vârșită, care însă reproduce toate mișcările
...sufletului. Poate la nici un poet din tinerii
...noștri poezi nu poți surprinde mai ușor
...și mai viu bătaile sufletului lui. Din acest
...punct de vedere se găsesc în poezia lui
...efecte de armonie poetică în adevăr unice
...în literatura noastră. Observați bunioră în
...strofele cu versuri subliniate de mai sus,
...ca și cele de mai jos, cum se desprinde
...mișcarea sufletească din felul cum sunt ulti
...mele versuri ce-i premerg:

E frig și ploaia curge într'una, monotonă...
...Mă simt așa de sigur, — pe când în depărtare
...Nebun aleargă gândul, aleargă și mă duce
...Și inima îmi bate încet de parcă moare
... („Melancolie”).

Mica publicitate

»IUBIRE PLATONICĂ.« Sunteti foarte mulți. Vă rog să fiți cu răbdare, toți ajungeți la rând.

MA ANGAJEZ să tai VARZĂ (curechi) atât pentru prăvălii cât și la locuințe. — Strada Griviței No. 159. (259)

SE CAUTĂ voiajori, cari se vândă mașini de cusut „SINGER“ în rate. Adresa Societatea pentru comerțul cu mașini de cusut „Singer“, BOURNE & Co. Arad, Bulevardul Regele Ferdinand 17. (235)

CAUTĂM un lociitor conducător de prăvălie, care se fie om de încredere, să știe organiza și conduce. — Adresa: Societatea pentru comerțul cu mașini de cusut „Singer“ BOURNE & Co. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 17. (236)

CASĂTORIE. Văduv în etate de 35 ani, ar dori să se căsătorească cu o văduvă fără copii. Sunt din provincă situat bine. Oferte numai serioase se primesc pe adresa: „Bună gospodină“ la Administrație. (240)

O DACTILOGRAFĂ și un mecanic-fierar de încredere pricepător la mașini agricole se caută la Pepiniera Ciala. (245)

CAUT croitoreasă ca companistă. A-se adresa în Str. Soarelui (Zoltán) Nr. 2, etaj I.

Mai multe ghetete folosite și haine puțin folosite de vânzare. Adresa la Administrație.

Caut post de magaziner, sau ca corespondent în limba română, maghiară, de prezent funcționar la o instituție mare românească, doresc a înșchimba postul. Adresa la Administrație „Diligent“ și în provincie merg, dacă mi-se rentează. (904)

D-Soară, tinăra, dorește să corespundă cu un tinăr inteligent, cu care ar putea schimba idei prin corespondență, fără a face cunoștință personală, dacă se află astfel de tinăr, să se adreseze la Administrația ziarului sub deviza: „Iubire platonice.“ (546)

Tinăr, necăsătorit pe aceasta cale caută cunoștința unei D-Soare mai în etate sau femeie văduvă. În caz de simpatie reciprocă căsătorie nu e exchisă: Adresa „Amurg“ la Administrație. (86)

De vânzare mai multe terenuri de case în Micăla-Nouă, în locurile cele mai frumoase cu prețuri avantajoase. Adresa: (258)

MUNTEAN,

Arad, Strada Brancovici (fost Lazar Vilmos) No. 2.

Se caută o pianină de închiriat. Adresa la Administrația ziarului.

Publicațiune.

Avem onoare a aduce la cunoștința doamnelor, că sub firma „Minerva“ și sub conducerea de specialitate a lui Ioan Vucă ne-am deschis în Str. Alecsandri No. 4, etajul I

atelier de croitorie

în care vom efectui cele mai perfecte toale englezești și franzezești cari se corespund celor mai rafinate gusturi. (234)

Primim comenzi de cele mai moderne costume de sport și călărit și rochii pentru orice ocazie. — Angajem ucenice.

Acoși și Vucă.

Se caută un vânzător

pregătit — cu garanție — care și-a făcut stagiul militar, român, pentru prăvălia mixtă a Cooperativei de consum „Păulișană“ din Păuliș (Jud. Arad) unde va avea și locuință.

Se caută rafturi pentru prăvălia mixtă a Cooperativei.

250 DIRECȚIUNEA.

Insertii se primesc la Administrația ziarului.

Pălării

pentru 30 procente ::
dame cu reducere la

ALEXANDRU HOFFMANN

mare asortiment de pălării pentru dame și dantele Arad, Bulev. Regina Maria 12. — Vă rugăm să priviți galanterele! (237)

Depozitul de lemne de foc „LEMNARUL“ Arad, Calea Șaguna (fost Varjassy L.)

recomandă: lemne de foc, lemne pentru construcții de case (261)

cu prețurile cele mai convenabile.

IOSIF VUCHETICH

atelier de mașini, electrotehnice și mecanice Arad, Strada Română nului (fost Zrinyi) No. 6. ::

Primește spre efectuare totfelul de aranjamente electrice, precum și strunguri precise, reparaturi de mașini cu prețurile cele mai ieftine (266)

Ladislau Horvath

Arad, Str. Mărășești (f. Kossuth) Nr. 6, se ocupă cu vinderea picioarelor bolnave. Vindecă cu garanția băcăturile de picioare. Are un medicament în contra asudei picioarelor. Tratament la locuință dela orele 8—12 și 2—6 d. m. 230

Cu prețurile cele mai reduse se primesc spre nichelizare, tot felul de obiecte de metal la (228)

Eugen Balla și Fiul

întreprindere pentru industrie de metal și fier Arad, Strada E. Radu (f. Magyar) 4/7.

PETROL clasa I rafinat,
Benzină ușoară,
Benzină grea,
Motorină și diverse
ULEURI de mașini de vânzare cu prețuri avantajoase la depozitul

Maxim I. Vulcu

Arad, Calea Radnei, lângă (vama) bariera orașului. (233)

Răspândiți Tribuna Nouă!

Incunoștiintare

Aduc la cunoștința on. Public, că dela 15 Noembrie a. c. continui agende

Întreprinderii de Spediiuni

în biroul vechiu din Strada Colonel Pirci Nr. 3, sub numele Alecsandru Klein. Rog on. Public să binevoiască a mă încredința și deacum înainte cu diferitele însărcinări.

Truda mea va fi a servi on. clientelă repede, prompt și conștiințios. (253)

Cu deosebită stimă

Alecsandru Klein, spediter.

(„Curier“ 13)

În comuna Sântana în cancelaria notarială se primește

(226)

un practicant

cu cel puțin VI clase. — Se cere, ca limba română în scris și vorbă s'o știe perfect. Salar lunar 1200 Lei și lemne. — Cei cu matură avantajă.

Primăria.

Congresul al V-lea al Asociației Clerului „Andrei Șaguna“, ținut la Oradea-Mare

— Corespondență specială telegrafică. —

Oradea-Mare, 15 Nov.

În ziua de 14 Noembrie s'a deschis congresul preoților ortodocși români din Mitropolia Ardealului.

La ora 10 a. m. s'a oficiat un Te-Deum la catedrala ort. din localitate, la care au luat parte I. P. S. S. Mitropolitul N. Bălan al Ardealului, P. C. S. Arhimandritul Scriban, P. S. S. episcopul Ciorogariu, numeroși preoți, autorități civile și militare.

După terminarea serviciului divin la ora 11 jum. toți congresiștii s'au întrunit în sala Prefecturii. Remarcăm printre personalitățile prezente: I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan; P. S. S. Episcop Ciorogariu; Dna Cantacuzino, președinta societății femeilor ortodoxe naționale; P. C. S. Arhimandritul Scriban ca reprezentant al I. P. S. S. Mitropolitului Primat Miron; P. C. S. Crețu, delegatul „Asociației generale a clerului“ din vechiul regat; Prefectul județului dr. N. Popovici; prof. dr. Crăciunescu; dr. Aurel Lazăr din partea „Astrei“ Colonel Benghiu din partea armatei; Inspectorul școlar Gocan, Primarul orașului și alte personalități marcante.

P. C. S. dr. Gh. Ciuhandu, președintele congresului, deschide ședința printr-o cuvântare înalțătoare.

S. Sa arată că preoțimea din Sf. Mitropolie a Ardealului, este chemată a realiza problema apostolatului mirean ca o necesitate, întrucât și constituția ei statuară chiamă elementul mirean la o colaborare cu lerarhia, în cadrele Statului nostru. Face o admirabilă expunere menită a da elementele de ordin general introductiv, pentru înțelegerea lucrărilor congresului și mai ales cu privire la raportul dintre apostolatul mirean și constituția noastră statuară.

Vorbește de viața curată, răvna sfântă pentru îndreptarea frățească, acțiuni filantropice, etc.; adevăratul apostolat practic al mirenilor din primele veacuri ale creștinismului.

Anunță că din Banatul înstreinat ne vin știri că și frații Români din Jugoslavia vor să se organizeze și să păstreze legătura cu asociația noastră.

Salută pe capetenile ierarhiei prezente și le mulțumește pentru osteneala de a veni aci, să arate sum trebuie să urmeze preoțimea în slujba Domnului.

Declarând ședința deschisă, dă cuvântul I. P. S. S. Mitropolitului Ardealului dr. N. Bălan.

I. P. S. S. este primit cu nesfârșite aplauze, spunând printre altele:

Cu mare bucurie am venit în mijlocul preoțimii întregii Mitropolii, întrunită în congresul ei, în acest an, la Oradea-Mare. Sunt sufletește atât de strâns legat de începutul și de scopurile ce urmărește asociația „Andrei Șaguna“ în cât mă simt obligat să urmăresc cu toată intențiunea să și o sprijinesc cu toată răvna. Vad în asociație organul, pentru a strânge rândurile și a iniția acelaș cuget, spre a îndeplini înalta misiune.

la cuvântul P. S. S. Episcopului Ciorogariu. Arată fazele prin care a trecut Episcopia din Oradea-Mare până a fost înființată și salută pe acela ce a înființat-o, pe I. P. S. S. Mitropolitul Bălan.

D. dr. Popovici, prefectul județului, salută congresul, ca reprezentant al guvernului.

Dar rând pe rând pe rând pe toate le-a [câmpit uitarea, S'au șters ca o păreră, azi sufletul mi-e gol, Trece zilele aceleaș... aducerile-aminte Grăbite se alungă ca păsările'n stol. („Grădina“).

Să mă întorc mă 'ndeamnă gândul, dar noantea tînde să mă soarbă, Imi dă florii nebunei — și într'un vârtej amețitor Aud cuvinte abia șoptite, aș vrea să fug prin ceața oarbă, Hlamida mi-este sfâșiată și bate vânt săgetător. („Ultimele pagini“).

Tu știi că marea este sălbatecă, perfidă, Puternică, profundă; Mai știi că și sapă tărmlu în fiecare clipă, Neconștient îl rupe și iarăși îl prefăce, De nu-l mai recunoaște privirea omenească. („Apus de toamnă“)

Ți-or îngheța și ochii și buzele de-odată Căci nu ne-om recunoaște, — O, s'au schimbat atâtea, de când tu ești de- [parte Si apele — și cerul — și văile — și munții. („O, nu te mai întoarce!“).

Uscatele ramuri Ingust și pustiu, Batsintru'n geamuri, Uitarea se 'ntinde, Si viața tot trece Profund te cuprinde — Moartea o întrece: Si apele dorm... Dormi într'un sicriu („Toamnă“).

Așa fiind, se înțelege că Stamatiad, dădă nu s'ar fi lăsat ademenit prea de tîrziu de libertățile versului liber la modă, și s'ar fi exercitat mai mult în versul clasic, desigur că ne-ar fi putut da frumuseți nebănuite, de armonie poetică.

lui. D sa spune că ia parte cu tot sufletul la congres, căci și familia Popovici și-a dat totdeauna câte un reprezentant în sânul preoțimii. Arată că în trecut biserica ne-a ușurat viața și ne-a alinat durerile. Tinerimea trebuie să ne-a recunoască că ați păstrat românismul. Și școala a avut rolul ei, dar în școala a pătruns politicianismul, prin legea lui Apponyi ceea ce în biserică nu s'a întâmplat.

P. C. S. Arhimandritul Scriban spune că și dacă n'ar fi fost trimisul I. P. S. S. Mitropolitului Primat Miron Cristea tot ar fi venit spre a lua parte la discuția acestei probleme arzătoare.

Dna E. Cantacuzino aduce salutul societății ortodoxe a femeilor române. Arată că

Marele Festival al Societății sportive „Universitatea“ la Teatrul Național

— Dela corespondentul nostru. —

Sâmbătă 8 Noembrie la orele 8 seara, societatea sportivă „Universitatea“ din Cluj a dat un mare festival, care a avut o reușită cum nu se poate mai frumoasă.

S'a depus multă muncă, mult suflet la interpretarea producțiilor artistice, dovadă, miile și nesfârșitele aplauze ce scoteau de neamurate ori pe artiști la rampă.

Primul, d. prof. univ. Romul Boilă, președintele societății, a ținut o conferință despre „Importanța Sportului“. Dsa a arătat mulțimei — neîncăpătoare în sala Teatrului — în cuvinte ale și bine simțite, marea nevoie a sporturilor în școale, armată și diferite alte instituții.

D. Vancu a recitat, cu mult suflet, „Balada Aurului“ de Victor Eftimiu și Carol IX de G. Coșbuc.

D. Const. Pavel, directorul general al Operei Române, apare în costum național, fapt ce a făcut ca mulțimea să izbucnească în urale și nesfârșite aplauze. Dsa ne-a cântat câteva doine românești foarte frumoase.

D. Șerban, artist al teatrului, despre al cărui succes am mai vorbit în alte rânduri, a fost de data aceasta cum nu se poate mai bine. Felul cum ne-a recitat „Balada Zefirului“ de Orest și îndeosebi „Căinele Ovreiului“ versuri de Topârceanu, a stărnit admirația întregului auditoriu. Dsa este un artist tânăr, care prin felul de interpretare a diferitelor roluri, arată că s'a născut numai pentru teatru. A fost viu aplaudat și scos la rampă de cinci ori.

Dna Mimi Nestorescu Vancea a cântat admirabil, câteva arii fiind răsplătită cu nemăsurate aplauze și un frumos buchet de flori.

Baletul executat, cu multă pricepere, de dna Iolanda Dragoș, a stărnit admirația tuturor. Răsplătită cu aplauze și buchete de flori, dsa a fost repetat producția.

D. Iudrescu a cântat câteva plăcute.

Țsoara Cronwald, apare în costum național. A recitat cu mult suflet de Alecsandri. Flori și aplauze au răsplătit producția țsoarei Cronwald.

Dnele Aca de Barbu, Lya Popovici, frumoase arii naționale. Li-lea moase buchete de flori.

D. St. Braborescu a recitat comedia „Cometa“ de St. Iosif și „Critice“ de Vlașcu.

D. Săveanu a cântat o frumoasă Trio cu d. Jean Bobescu, violonceli, celo și dna Voicanu, pian.

Programul s'a sfârșit cu comedia „Recomandația“. Rolurile interpretate de d. Mișu Ștefănescu, D. Constantin Rusei au fost cât se poate de diate.

niciodată n'au fost zile mai decei misiunea mai grea, ca a D. Dr. Aurel Lazăr, ca a „Astrei“, face istoricul creștinismului aparitia cărții și cultura a P. C. S. Crețu vorbește „Asociației generale a clerului“ tînd decăderea morală de azi. D. inspector Gocan accentuează nu se poate și nu trebuie să se bisericească.

D. primar dr. Bucico salută în numele orașului și le urează. După aceasta P. S. S. dr. Ciorogariu și participanților. În semn de aduce aminte de M. S. P. S. Mitropolitului Primat, Miron Cristea, d. Iorga, ș. a.

La ora 4'30 P. C. S. dr. Cantacuzino anunță comisia, care, precum și raportorii subșefii stolați la orase P. Stînghe-Bogdan stolați la sate P. Rafiroiu.

P. dr. Muntean face expozitul general al asociației amănunțit activitatea asociației.

Cronica

Marele Festival al Societății sportive „Universitatea“ la Teatrul Național

— Dela corespondentul nostru. —

turor. Răsplătită cu aplauze și buchete de flori, dsa a fost repetat producția.

D. Iudrescu a cântat câteva plăcute.

Țsoara Cronwald, apare în costum național. A recitat cu mult suflet de Alecsandri. Flori și aplauze au răsplătit producția țsoarei Cronwald.

Dnele Aca de Barbu, Lya Popovici, frumoase arii naționale. Li-lea moase buchete de flori.

D. St. Braborescu a recitat comedia „Cometa“ de St. Iosif și „Critice“ de Vlașcu.

D. Săveanu a cântat o frumoasă Trio cu d. Jean Bobescu, violonceli, celo și dna Voicanu, pian.

Programul s'a sfârșit cu comedia „Recomandația“. Rolurile interpretate de d. Mișu Ștefănescu, D. Constantin Rusei au fost cât se poate de diate.

Cea mai mare afacere din lume

NEW-YORK. — „Evening Post“ din Londra că este probabil ca Baldwin la putere să producă celei mai mari societăți de petrol. Anume, fuzionarea societăților Anglo-Burmah și Royal Dutch-Shell, care ar avea acestora ar controla producțiile din Peru, Indiile olandeze, India, Egipt, Trinidad și România.

unii nu le pot înstreina. Cei cari nează primele rîni se înstreinează însuși. Cei cari însă și le păstrează proaspete sunt cei care se regăsesc și la limba unui ceasornic ce-și pe cadran.

Invins sau învingător, calm sau resemnat sau arrogant, Stamatiad lași. În versurile lui revolta și-a par-că licoarea propriului său reataltă mai bună siguranță pentru sa revolta propriului său suflet...

Se sfătuiește și-o sfătuiește, se și-o încurajează, se condamnă și-o se 'nstreinează și-o însirenează și acelaș simbol al celor ce nu mai spectru obsedant, ce nu-l pășăse odată cu cele din urmă aiurări solari.

Versul lui liber și armonia disprețioasă a unor ritmuri noi, în comatiad își exteriorizează prinoul sale vise cotidiene, imprumută ceva din luxul unui cochet pavilion, un om bine crescut a supat cu galantă. Pe covor n'a mai rămas floare, o bucăică de dantelă și câteva de lumină.

Ah! Șifonatele dantele ce par a încă sfioase în tumultul versurilor sale.

Cei cari ați trăit în intimitatea citiți-volumul — veți avea impresia străngeți mîna unui prieten drag, dintr'un lung volaj.

Cei care nu-l cunoașteți, citiți-volumul lui vă va pregăti pentru gerile de mîna de mîine.

(„Viitorul“ — 28 Iunie 1910.)

Ion Minulescu

Cronica politică externă

Aspectul definitiv al Camerii Comunelor

LONDRA, 14. (Rador). — Universitățile din Scoția au ales un deputat conservator și unul liberal.

Poziția definitivă a partidelor din Camera Comunelor este următoarea: conservatori 413, laburisti 154, liberali 44, independenți 7.

În urma morții deputatului laburist Morel, vor avea loc alegeri parțiale în circumscripția Dundee.

LEAFIELD, 13. — Presa arată că la întrunirea cabinetului de ieri s'a discutat în general procedura de adoptat cu privire la activitatea parlamentară. S'a ajuns la deciziunea de a relua prima sesiune a noului parlament, în anul viitor, în loc de a o închide înainte de Crăciun și de a limita scopul său la transacția chestiunilor necesare. În vederea acestei hotărâri, discursul care-l va rosti regele la deschiderea noului parlament în luna viitoare va fi deosebit de interesant, întrucât va expune programul constructiv al noului guvern. Desbaterile la mesaj vor acoperi deci un teren foarte vast, întrucât va fi posibil de a discuta în mod practic întreaga situație politică și este probabil că aceste desbateri vor ține 4 sau 5 zile.

Data reintrunirii nu a fost încă fixată; se socotește totuși că sesiunea va fi reluată în prima săptămână din Februarie. Se crede că

hotărârea guvernului a fost influențată de credința că toate partidele din Camera Comunelor sunt de acord de a avea prilejul unor discuții largi asupra situației politice, atât din trecut cât și din apropiatul viitor.

Grave ciocniri în Jugoslavia între muntenegreni și musulmani

Numerosi morți și răniți.

BELGRAD, 13. (Rador). — Între muntenegreni și musulmani a avut loc o ciocnire, în departamentul Bielopolie, în următoarele împrejurări: Doi fii ai voevodului muntenegrean Lazăr Hoșovici, au căzut în drum spre Bielopolie într-o cursă ce le-a fost înținsă de către o bandă de musulmani. Unul din fiii lui Hoșovici a fost ucis, iar celălalt grav rănit. Știrile despre această agresiune a produs mare emoție în orașul Colashin. Câteva mii de locuitori înarmați au pornit în contra musulmanilor. Poliția n'a fost în stare să oprească ciocnirea și a trebuit să se recurgă la arme. Se anunță că de ambele părți sunt mulți morți și răniți. Poliția și armata au reușit abia a doua zi să restabilească ordinea. Linistea a fost restabilită azi la Bielopolie, prăvăliile au fost deschise și comunicația cu Colashin restabilită. Ministerul de interne a trimis un inspector în anchetă la fața locului.

Economice.

Budgetul tip pentru Camerele de Comerț

D. ministru al industriei și comerțului a aprobat formularul tip de buget întocmit pentru Camerele de comerț și industrie din țară de către Direcțiunea generală a comerțului.

Prin decizia No. 83381 din 12 Noembrie a. c., Camerele de comerț au fost obligate să adopte în întregime. Bugetele acestor instituții nu vor fi aprobate dacă nu vor fi alcătuite pe acest formular tip și dacă nu vor fi însoțite de următoarele acte:

- inventarul averii mobile și imobile a Camerei;
- tariful taxelor percepute de Cameră pentru actele ei;
- bugetele speciale ale instituțiilor create și administrate de Cameră.

Permise de export

Consiliul de miniștri, în ședința dela 10 Noembrie, a permis exportul sămânței necurățată de cuscute pe lângă sămânța de trifoi curățată și plombată de stațiunile agronomice. Permisuniunea a fost dată pe timp limitat: până la 15 Ianuarie 1925.

Se vor înființa Camere de agricultură

Simțindu-se necesitatea ca opera de agricultură întreprinsă de stat să fie îngrenată și cu inițiativa privată, guvernul s'a hotărât să înființeze — prin analogie cu Camerele de comerț — Camere de agricultură. Ele vor discuta și da soluțiuni în chestiunile referitoare la tot ce privește agricultura și anexele ei.

În consecință s'a numit o comisie compusă din d-nii Busuiorescu, Ionescu-Sisești, Al. Nasta, Petriș și Em. Marian, Comisia are secretar pe d. D. Petrescu.

Această comisie se va ocupa cu redactarea unui anteproiect de lege ce va fi supus aprobării parlamentului chiar în această sesiune.

Miercuri seara comisia a început lucrările, sub președinția d-lui G. Cipăianu, subsecretar de stat la agricultură.

Chestiunea importului zahărului

Comisiunea superioară vamală se va întruni mâine după amiază la ministerul finanțelor pentru lua în discuție chestiunea taxelor vamale pentru importul zahărului.

Ministerul de industrie și comerț ne informează că, chiar în cazul când comisiunea va găsi că aceste taxe trebuie să fie majorate, prețul zahărului pe piața internă nu se va urca în nici un caz întrucât ministerul a fixat în mod definitiv prețul de 24-50 kgr. zahăr tos și 27-50 kgr. cel cubic.

Știri externe

Belgrad. — În ultimul timp se exportă zilnic 10 vagoane lapte din Cakovac și Maribor (Jugoslavia) la Viena.

Negustorii de lește prădesc pentru fiecare litru 2,5 dinari.

Berlin. — Din cauza îmbolnăvirii președintelui comisii germane von Stockhamern, tratativele pentru încheierea convenției comerciale între Germania și Polonia au fost amânate. Se afirmă că delegația polonă va fi condusă de doctorul Stanislas Karłowski.

Berlin. — Costul traiului, în Germania, în luna Octombrie, a sporit cu mai mult de 5 la sută.

Berlin. — Cu privire la svonurile cari au circulat în ultimul timp în presă, referitoare la încheierea unei înțelegeri între industriașii francezi și germani, „Rheinische Westfälische Zeitung” declară că informațiile publicate nu sunt exacte.

Convorbirile actuale nu se referă la înființarea unui trust al oțelului, ci la reconstituirea trustului șnilor, care există și înainte de război. Tratatul — după acest ziar, — sunt destul de înaintate și în cercurile industriale se spune că numai atunci când aceste tratative se vor sfârși cu succes, se vor începe altele referitoare la toată industria metalurgică.

Berlin. — Cursele germane, până acum cătăva vreme foarte pesimiste, au început de câteva zile să fie mai animate. În fond, situ-

ția economică a Reich-ului este tot așa de complicată ca și mai înainte și un mare număr de întreprinderi industriale continuă să lupte cu greutăți serioase.

Se speră totuși că societățile miniere și metalurgice, industria chimică, fabricile vechi de bere vor putea plăti un dividend oare care pe exercițiul în curs.

Devizele și valuta.

Rador, 15 Noembrie

Zürich: Deschiderea: închiderea

Berlin: 123.50 — 123.60

Amsterdam: 208.12.50 — 208.90

New-York: 519. — 519. —

Londra: 2405. — 2403. —

Paris: 2745. — 2745. —

Milano: 2247.50 — 2246. —

Praga: 1545. — 1545. —

Budapesta: 69.50 — 69.50

Belgrad: 745. — 750. —

București: 285. — 285. —

Voroneț: 100. — 100. —

Viena: 73.25 — 73.15

București Londra: Paris 9.80, Londra 8.49, Berlin —, New York 185. —, Milano 803, Zurich 35.80, Viena 25. —, Praga 550, Budapesta —

Valute: Napoleoni 725, Marcs de aur 43, leva 132, lire turcească 100, font englez 835, franc francez 9.90, franc elvețian 35. —, lira 810, drachmă 320, dinar 255, dolar 184. —, coroana austriacă 25. —, coroana maghiară 23. —, scut 540, Marcs polonă 34. —

Cetiți și răspândiți Tribuna Nouă

Primăria Semlac.

No. 2180/1914.

Publicațiune.

Pentru completarea alor 2 subnotar dela notariatul Semlac, invitat pe aceia, cari doresc a posturi a-si înainta cererile adiugmentele de cvalificație și praia in copia autentica) până la 15 a. c. subsemnatului notar.

Retribuțiunile împreunute cu sunt cele prevăzute în normele de afară de aceea fiecare subnotar primește 2 st. lemne de foc și dela denții potrivite sârgienței și praia

Persoane căsătorite și fără preferite. La epistoală dau desluștailate.

Semlac, la 5 Noembrie 1924.

AUREL H.

DOAMNELOR!

Cu onoare Vă atrag atențiunea asupra „Le-gătorei de pânțe”, care este fabricată mea proprie, precum Vă recomand foarte mult pantalonii pentru legat pânțele, inventați de Dl. Dr. ALBU, cari s'au documentat că sunt ceva necesar pentru acele femei cari au trecut peste vreo operație sau după o naștere. Tot-așemenea recomand invenția mea proprie: „FEMINA” le-gătore de pânțe, care e recomandată de medici acelor femei, cari suferă de deranjul, bătăie, grăsimă corpului și aceleia care e în așteptare. Brevetul e apărut prin lege. — Că preparaturile mele sunt de primul rang, documentează faptul, că în spitalul obsteric Eliza Fischer eu le lucrez, iată clientele mele din spital cât și cele private sunt cu cea mai mare recunoștință față de mine. Afară de aceasta mă ocup și cu transformarea corsetelor, după modelurile cele mai noi.

Dna HORVÁTH

ARAD, Piața Catedralei 6. (fost Thököli)

Se caută un

vânzător - conducător

la Cooperativa Săitineana, din Șeitin (jud. Arad). Ofertele sunt a-se înainta: Consiliului de administrație Cooperativei. (262)

No. G. 8626/1924.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorești de ocol Arad, Nr. de mai sus, mobile, și alte obiecte prețuite în suma de Lei 5750, cuprinse în favorul lui Muzsay Iosif contra urmăritului pentru suma de Lei 915 capital, interese de 5% dela 20 Noembrie 1922 spese stabilite până în prezent în suma de Lei 693 se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Badea Cârțan No. 5, în ziua de 29 Noembrie 1924 la orele 3 d. m.

Arad, la 12 Noembrie 1924. (267)

Exec. jud. reg.: Gh. Ciupuliga.

Ludovic Losonezy

orologier și gjuvalergiu Arad, Piața Avram Iancu 1.

Mare depozit în tot soiul de bijuterii de aur și briliante articoli de argint, cuțite, linguri, furculițe. :: Cu cele mari prețuri cumpără aur, argint și pietri de briliante.

Prețuri ieftine!

Mosse 2027

AVIZ!

(251)

Cumpărare ocazională

HUGO KÁLMÁN

Mare ieftinătate!

Stofă de lână 118 L

Mare ieftinătate!

Flanele 78 Lei

Mare ieftinătate!

Pânză 38 Lei

Toată lumea să se convingă despre aceste prețuri ieftine!

Prețuri ieftine!

Cumpărare ocazională!

Prețuri ieftine!

Dece

menajerele practice întrebuințează numai

„Veritabil Franck”

cu râșnița de cafea? Pentru că s'au convins, că o cafea preparată cu VERITABIL FRANCK are un gust bun și tare, și afară de aceasta e foarte eficient, fiind tocmai de o spornicie extraordinară.

Tiparul Tipografiei „Aradul” S. P. A. în Arad.

Cenzurat: PREFECTURA JUDEȚULUI